

Rapport 2011:84

Arkeologisk förundersökning

Förhistorisk boplats vid Sjötorp i Ekängen

Sjötorp 1:1, Ekängen

RAÄ 327

Rystad socken

Linköpings kommun

Östergötlands län

Olle Hörfors

Ö S T E R G Ö T L A N D S M U S E U M

A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Förhistorisk boplats vid Sjötorp i Ekängen

Innehåll

Sammanfattning	2
Områdesbeskrivning	4
Syfte	5
Metod	5
Resultat	7
Tolkning	8
Slutsatser och föreslagna fortsatta åtgärder	10
Fynd	10
Referenser	11
Tekniska uppgifter	12
 Bilaga 1. Kalibrerad ¹⁴ C-datering från utredning etapp 2	 13
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar	14
Bilaga 3. Ritningar	20

Omslagsbild: Malstenslöparen från A340. Foto Lasse Norr.

Ö S T E R G Ö T L A N D S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandsmuseum.se • www.ostergotlandsmuseum.se

Sammanfattning

I maj 2011 genomförde Östergötlands museum en arkeologisk utredning etapp 2 vid den före detta handelsträdgården i Sjötorp, belägen i stadsdelen Ekängen i Rystad socken och Linköpings kommun. Vid denna framkom omfattande boplatslämningar i den södra delen av utredningsområdet. För att avgränsa den framkomna boplatsten och fastställa karaktären av lämningarna utfördes en arkeologisk förundersökning i augusti 2011. Denna visade att lämningar från två perioder förekom inom området. Dels förhistoriska anläggningar som kokgröpar, härdar och stolphål och dels lämningar efter röjbrasor och stenröjning från början av 1900-talet. Av de undersökta anläggningarna kunde två tredjedelar konstateras vara förhistoriska medan de övriga troligen härstammade från 1900-talet. De förhistoriska anläggningarna kunde begränsas till en ca 40 x 20 m stor yta i mitten av den planerade exploateringsytan.

Olle Hörfors
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan, blad 8F6b och 8F6i, med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Områdesbeskrivning

Det aktuella området är beläget vid Roxens östra strand i stadsdelen Ekängen. Stadsdelen har under senare år varit, och är fortfarande, stadd i kraftig utbyggnad, huvudsakligen uppförs enfamiljshus.

Området Ekängen var ursprungligen allmänningsmark som senare kom att skiftas mellan byarna i den dåvarande Näsby socken. I området kom ett antal torp att etableras. Dessa var ofta beroende av fiske som binäring och en del av dem finns fortfarande kvar i området. I slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet kom flera av torpen att utvecklas till trädgårdsmästerier, bland annat det nu aktuella torpet Lilla Alelund som utvecklades till trädgårdsmästeriet Sjötorp, vilket startades 1914 och var det sista trädgårdsmästeriet som lades ned i stadsdelen. Förhållandena beskrivs närmare i den arkeologiska utredningens etapp 1 (Feldt 2010). Under 1900-talet utvecklades området också till ett sommarstugeområde. Av denna bebyggelse återstår ännu ett fåtal sommarstugor.

Inom ramen för en tidigare genomförd förstudie inför en översiktsplan för Ekängen - Gärsd - Roxtuna - Dis - torp utfördes en översiktlig genomgång av det historiska kartmaterialet (Feldt & Lundberg 2010). I samband därmed rektifierades det historiska kartmaterialet och samtidigt identifierades bytomter och torplägen som är belagda under 1700-talet eller tidigare, vilket innebär att de kan ha fornlämningsstatus.

Inom den nuvarande fastigheten Sjötorp 1:1 har det funnits två torp, dels det tidigare nämnda Lilla Alelund, dels ett torp som benämnts Enekullen. Det förstnämnda kan följas på de historiska kartorna från 1771 (LMS D86-21:1), 1807 (LMS D86-21:2) och den häradsekonomiska kartan från 1868-77 (RAK id J112-55-23 Roxen). Vidare finns en arealavmätning från 1691 (LMM 05-RYS-3) som har en notering om ett torp som vid rektifiering av kartan hamnar ca 80 m söder om Lilla Alelund. Det är möjligt att det trots detta rör sig om samma torp, vilket då innebär att Lilla Alelund skulle kunna dateras till 1600-tal. Det är dock en mycket osäker tolkning. Torpet Enekullen förekommer första gången på ägomätningen från 1807. Genom de kyrkliga arkivalierna kan det dock beläggas i den äldsta husförhörslängden från 1788-1796 (AI:1) och i en födelselängd från 1784 (C:4). Ett torp på samma läge återfinns på den häradsekonomiska kartan från 1868-77 (RAK id J112-55-23 Roxen) men inte på den äldre ekonomiska kartan från 1948. Torpet Enekullen försvinner dock redan 1825 ur de kyrkliga arkivalierna (AI:5, AI:6).

Ett stort antal utredningar och undersökningar har utförts i närområdet av Sjötorp. Vid en utredning etapp 2, ca 80 m nordöst om Sjötorp, grävdes sökschakt utan att några boplatssindikerande lämningar hittades (Gruber 2001). I samband med schaktning för VA-ledningar i Rådisvägen, endast ca 35-60 m söder om Sjötorp, hit-

Figur 3. Rektifierat utsnitt av ägomätning från 1807 över Näsby säteri visande torpen Enekullen (i norr) och Lilla Alelund i söder (LMS Akt D86-21:2). Skala 1:4 000. Gränsen för dagens fastighet Sjötorp 1:1 markerad med blått. Den arkeologiska förundersökningen berörde det södra av de på kartan markerade åkerområdena. Kartan visar ett splittrat åkerområde. Detta kom i början av 1900-talet att brytas upp till dagens öppna yta.

tades en bit kvarts som kan ha varit bearbetad och ett sandstensavslag (Rolöf 2004). Inga boplatssindikerande lämningar påträffades. Dock noterades den strandterrass som fortsätter även över Sjötorp och som utgör ett bra läge för en strandbunden stenåldersboplats. Vid en utredning etapp 1, 50-250 m öster om Sjötorp, har bl a presumtiva boplatsslägen identifierats (t ex Nilsson Pia 2001). Samtidigt påträffades även en skålgropslokal, RAÄ 292 och två osäkra stensättningar, RAÄ 293. Vid en följande utredning etapp 2 konstaterades boplatsslämningar i form av två härdar (Nilsson Per 2001).

I öster, ca 600-1000 m öst-sydöst om utredningsområdet, ligger Bärstadskogen med RAÄ 54, ett röjningsröseområde och RAÄ 323, en stensättning. Under hösten 2010 genomförde Östergötlands museum undersökningar i anslutning till stensättningen där även lämningar från stenåldern har påträffats (muntl uppgift Viktoria Björkhager).

Figur 4. Översikt över förundersökningsområdet från nordöst. Schakt 3 närmast i bild. Foto Olle Hörfors.

Den aktuella arkeologiska förundersökningen har föregåtts av arkeologiska utredningar etapp 1 och 2 (Feldt 2010 och Hörfors 2011). I den arkeologiska utredningen etapp 1 utpekas två ytor längs 40 m-kurvan som här bildar tydliga strandvallar, norr respektive söder om trädgårdsmästeriets växthus, som lämpliga lägen för förhistoriska boplatser. Vid utredningens etapp 2 våren 2011 framkom boplatsslämningar i form av härdar/kokgropar och stolphål i anslutning till strandvallen på den södra av de två ytorna. Ett därvid för analys skickat ^{14}C -prov gav en datering till bronsålder (Ua-42321 daterat till 2797 ± 30 BP eller med 2 sigmas säkerhet till mellan 1020 och 840 f Kr).

Syfte

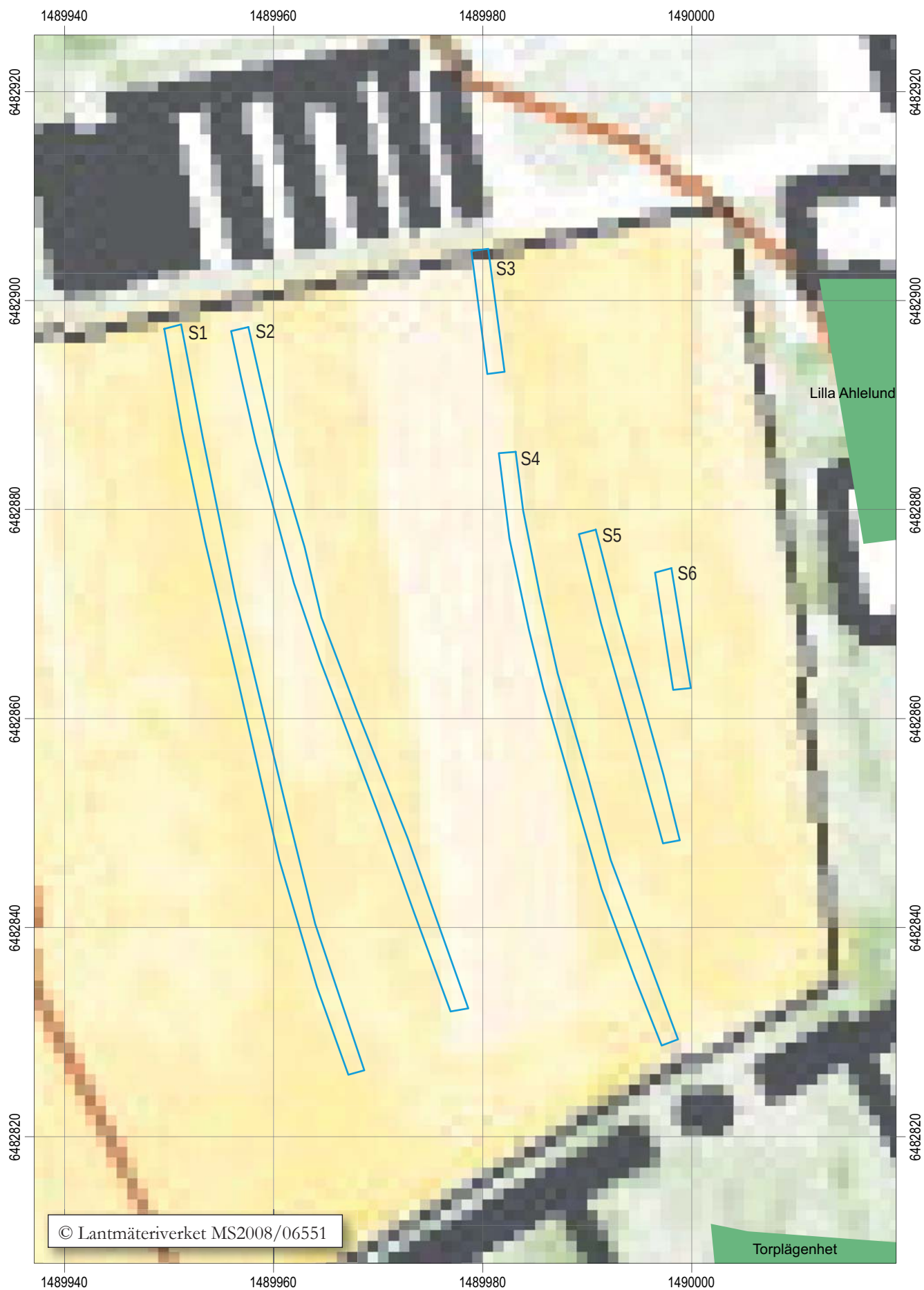
Vid en föregående arkeologisk utredning etapp 1 och 2 hade det observerats att de båda åkerytorna norr och söder om trädgårdsmästeriet utgjorde lämpliga lägen för förhistoriska boplatser och att 40 m kurvan bildade en tydlig strandterrasslinje i båda åkerytorna. En boplat hade också identifierats i den södra av de två ytorna.

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att avgränsa den vid den arkeologiska utredningen etapp 2 framkomna fornlämningen geografiskt samt att dokumentera densamma avseende karaktär omfattning och datering.

Resultatet av den arkeologiska förundersökningen var också avsett att vid en eventuell framtida exploatering ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet, samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete.

Metod

Sex provschakt grävdes med maskin. De framkomna anläggningarna rensades för hand och mättes in digitalt. Ett mindre antal anläggningar undersöktes också i profil. Från dessa anläggningar togs i möjliga fall prov för ^{14}C -analys. Inga prover skickades dock för analys. Ett fynd påträffades, en malstenslöpare (se omslagsbilden). Denna har registrerats i Östergötlands museums fynddatabas Sofie och förvaras på museet i avvaktan på beslut om slutlig förvaring.

Figur 5. Schaktplan. Skala 1:500.

Resultat

Den arkeologiska utredningen etapp 2 hade visat att den framkomna boplatsens västra begränsning sammanföll med den strandvall som 40 m-kurvan bildar inom området. Utbredningen mot nord, öst och syd, var däremot okänd. I syfte att avgränsa boplatsen lades därför sex schakt ut i nordsydlig riktning.

Schakt 1 var beläget närmast sjön strax ovanför strandvallen och 43 m långt. I schaktet påträffades 34 anläggningar av blandad karaktär. 15 anläggningar karaktäriserades som stolp- eller käpphål, nio anläggningar som mörkfärgningar, fem som utbredningar av kol och sot, fyra som härdar medan en anläggning var endera en härd eller en mörkfärgning. Fem anläggningar undersöktes i profil. Av dessa kunde tre identifieras som stolp/käpphål och en som en kokgrop. Ett av de förmodade stolphålen var grunt och kunde möjligen vara en rest av ett stolphål eller härröra från ett stenlyft.

Schakt 2 var 38 m långt och beläget 3-5 m öster om schakt 1. Här påträffades 18 anläggningar av vilka tio tolkades som stolp-/käpphål, fem som mörkfärgningar, två som endera härdar eller mörkfärgningar och en som en utbredning av kol och sot. Fyra anläggningar, alla tol-

kade som stolphål, undersöktes i profil. Av dessa kunde två stolphål, ett dubbelt och ett enkelt, identifieras. De övriga två utgjordes av stenlyft eller matjordsrester.

Schakt 3 var 7 m långt och beläget direkt söder om det östligaste växthuset. Inga anläggningar påträffades.

Schakt 4 var 34 m långt och beläget 5 m söder om schakt 3. Avbrottet berodde på att en ledning löpte mellan schakten. Åtta anläggningar påträffades varav sex tolkades som mörkfärgningar och två vardera som stolphål eller utbredning av sot och kol. Två anläggningar, det förmodade stolphålet och en mörkfärgning, undersöktes i profil. Stolphålet kunde bekräftas medan mörkfärgningen i profil utgjordes av en rundad grop.

Schakt 5 var 19 m långt och beläget 4 m öster om schakt 4. Här påträffades två anläggningar båda tolkade som mörkfärgningar. Den ena anläggningen undersöktes i profil och befanns sakna djup eller karaktär och utgick därför.

Schakt 6 var 7 m långt och beläget längst i öster, ca 4 m öster om schakt 5. En anläggning påträffades. Vid undersökning i profil konstaterades att den saknade djup och karaktär, varför den utgick som anläggning.

Figur 6. Schakt 1 från norr. Foto Olle Hörfors.

Figur 7, ovan. Kokgropen A340 i profil. I stenpackningen påträffades en malsten. Foto Olle Hörfors.

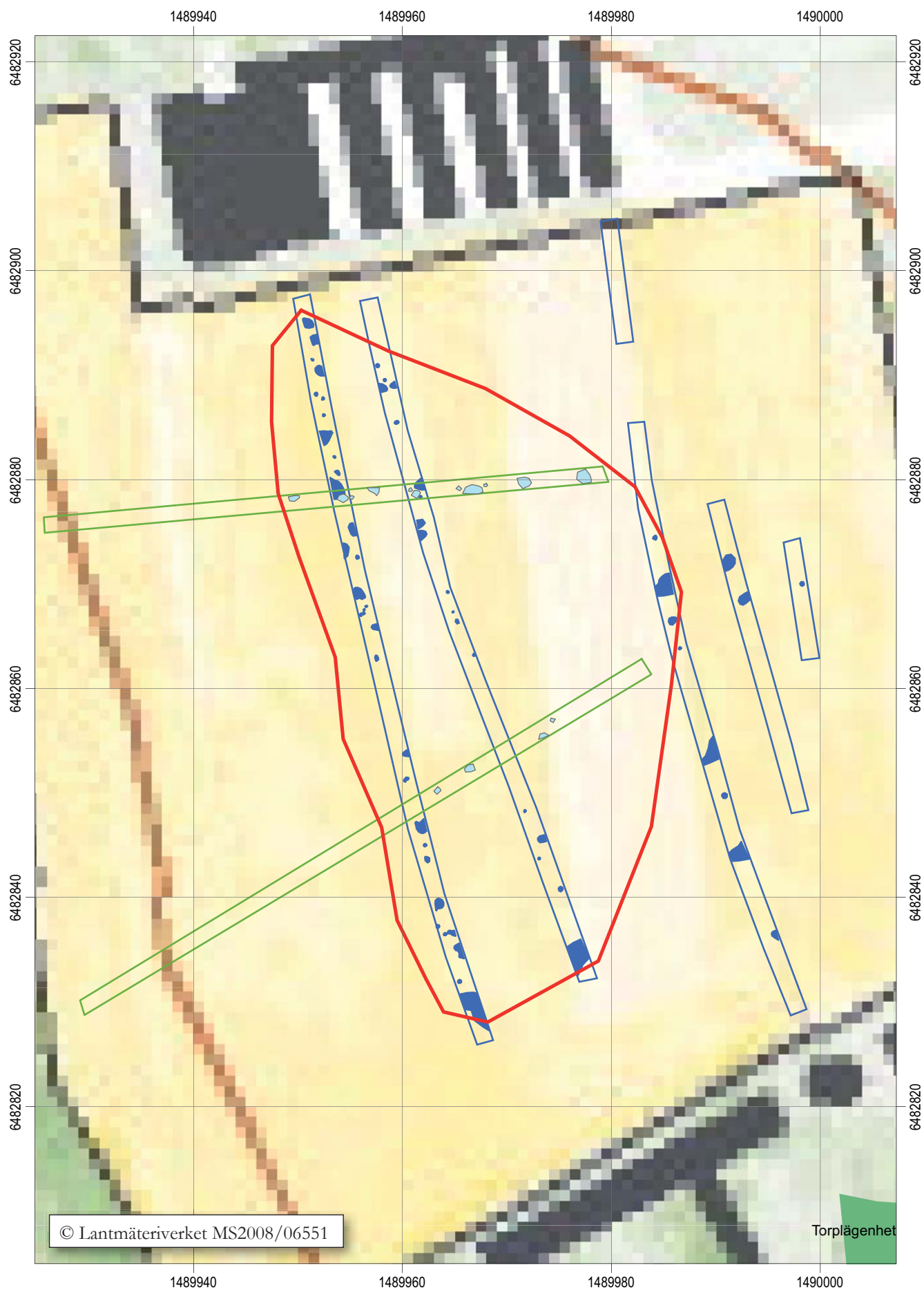

Figur 8, t v. Rest av röjningsarbetet. Grop fylld med sprängsten i södra delen av schakt 4. Foto Olle Hörfors.

Tolkning

I samband med förundersökningen framkom uppgifter från markägarna om hur anläggandet av trädgårdsmästeriet gått till i början av 1900-talet. Bland annat genomfördes omfattande röjningsarbeten i det aktuella området. Ett foto förvarat hos markägarna visade upplag av sprängd sten på väg att forslas bort och stora högar med ris och bråte som samlats ihop för att brännas. Spår av åtgärder av detta slag borde kunna iakttas i marken som hårdliknande rester efter röjbrasor och bortbrytandet av stenar borde kunna lämna stolphålsliknande spår. Vid schaktningen syntes också på ett par ställen utbredningar av sprängsten, som definitivt kunde tolkas som rester av denna verksamhet.

Det äldre kartmaterialet, bland annat kartan från 1807 (figur 3) och den häradsekonomiska kartan från 1877 visar ett splittrat åkerområde på den plats där det aktuella förundersökningsområdet finns idag. I mitten finns ett ouppodlat område som i stort sett sammanfaller med placeringen av schakten 1 och 2 vid den arkeologiska förundersökningen. Det är med största sannolikhet till

Figur 9. Förslag till begränsning av slutundersökningsområde, röd markering. På kartan har även de två schakt som upptogs vid den arkeologiska utredningen etapp 2 lagts in. De påträffade anläggningarna markerade med blått. De anläggningar som faller utanför begränsningen är alla vaga och tolkade som tillhörande uppröjningsfasen på 1900-talet. Skala 1:500.

detta område som röjningsarbetena på 1900-talet var koncentrerade.

Med bakgrund av detta bedömdes det vara viktigt att söka skilja lämningar från 1900-tal och forntid åt. Störst möjlighet att göra detta låg i att undersöka de anläggningar som vid ytbesiktningen tolkades som stolphål. Dessa kunde samtliga som alternativ tolkning härröra från märken efter borttagna stenar eller mindre fläckar av kol efter röjbrisor. Nio anläggningar av denna typ undersöktes i profil. Fem stycken kunde konstateras vara lämningar efter äldre stolpar, i ett fall (A510) dessutom en dubbel sådan. De övriga fyra var endera grunda eller otydliga och var sannolikt tillkomna i samband med 1900-talets röjningar.

Huvuddelen av de förmodade anläggningarna i de tre östligaste schakten utgjordes av vaga, relativt strukturlösa anläggningar. Tre av dessa undersöktes i profil. En anläggning (A749) kunde konstateras vara en grävd grop, medan de andra två (A884 och 792) saknade karaktär och djup och kunde avföras som anläggningar.

En av de tydligaste som härd tolkade anläggningarna undersöktes också i profil. Anläggningen var oregelbundet rund i plan och kraftigt kolfärgad med skärvig och skörbränd sten i ytan. I profil framkom en rundad och 0,35 m djup kokgrop. Fyllningen bestod av gråsvart sotig och kolbemängd sand som var något fet. Kokgropen var packad med rikligt med 0,01-0,20 m stor skörbränd skärvig sten. I botten på anläggningen fanns ett lager av grå sand ovanpå den naturliga marken. I anläggningen gjordes också ett fynd av en malstenslöpare liggande i skärvstenspackningen.

Slutsatser och

föreslagna fortsatta åtgärder

Vid sammanslagningen av resultaten av den arkeologiska utredningen etapp 2 och den arkeologiska förundersökningen framgår att den påträffades boplatsen sannolikt är begränsad till ett ca 40 x 20 m stort område, mitt i den tänkta exploateringsytan. Inom denna yta förekommer relativt rikligt med anläggningar av vilka minst två tredjedelar bedöms vara av förhistorisk karaktär.

Områdets begränsning i väster utgörs av den tydliga strandvall som finns här. Denna sammanfaller också med den västra gränsen för det ouppodlade område som fanns mellan de åkrar som karterades 1807. I norr utgörs gränsen av nuvarande växthus. I söder går en flik av en gammal vik in så att strandvallen skär österut och utgör områdets sydliga begränsning. I öster är begränsningen oklarare, men öster om schakt 4 fanns inga tydliga förhistoriska anläggningar.

Den framkomna boplatsens läge, mitt i det tänkta exploateringsområdet, gör att en arkeologisk slutundersökning är nödvändig om exploateringen ska gå vidare. Östergötlands museum rekommenderar, baserat på resultaten av den arkeologiska utredningen etapp 2 och den arkeologiska förundersökningen, att det utförs en arkeologisk slutundersökning av det 40 x 20 m stora område där en boplats påträffats.

Fynd

ÖLMC3885:1

Malstenslöpare. Rundad till formen och 11,0 x 8,8 cm stor och 1293 gram tung. På stenen syns sex avplanade ytor som uppstått vid malning. Påträffad i skärvstenspackningen till kokgropen A340.

Referenser

Tryckta källor

Agnarsson H, Bergström B, Dahlgren C m fl. 2005. *Ekängen en bygd i förvandling*. Ortsbor berättar om gångna tider. Linköping.

Feldt A-C och Lundberg A. 2010. *Ekängen - Gärstad - Distorp - Roxtuna. Arkeologisk förstudie*. Rystad socken och Linköpings stad, Linköpings kommun, Östergötlands län. Rapport ÖLM 2010:64.

Feldt A-C. 2010. *Sjötorp i Ekängen – inför ny detaljplan*. Arkeologisk utredning etapp 1. Sjötorp 1:1. Rystad socken. Linköpings kommun. Östergötlands län. Rapport ÖLM 2010:69.

Gruber G. 2001. *Söksbakt i Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp II. Stensätter 1:5, Rystad socken, Linköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet. Rapport UV öst 2001:53.

Hederström H. 1917. Näsby Socken i Östergötland. Beskriven år 1755. I: Sahlgren J (red). *Svenska bygder i äldre beskrivningar. Östergötland I*. Näsby (Rystad) socken. Lund.

Hörfors O. 2010. *Ekängsvägen. Fjärrvärme och fornlämnningar mellan Gärstad och Ekängen*. Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Intill RAÄ 38, 39, 252 m fl. Gärstad - Ekängen. Rystad socken, Linköpings kommun, Östergötlands län. Östergötlands länsmuseum. Rapport 2010:25.

Hörfors O. 2011. *En nyupptäckt förhistorisk boplatz vid Sjötorp i Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp 2. Fastigheten Sjötorp 1:1. Ekängen Linköpings kommun. Rapport ÖLM 2011:49.

Nilsson Per. 2001. *Skålgropar och boplatzlågen i Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp II. Stensätter 1:9, Rystads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet. Rapport UV öst 2001:49.

Nilsson Pia. 2001a. *Nyupptäckta skålgropar i Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp 1. Stensätter 1:9, 1:12 m fl, Rystads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet. Rapport UV öst 2001:24.

Nilsson Pia. 2001b. *Stenåldersindikationer inom Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp 1. Rystads-Gärstad 2:14, 2:15 m fl, Ekängen, Rystads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet. Rapport UV öst 2001:32.

Lantmäteriakter

Lantmäterimyndigheten (LMM), Lantmäteristyrelsen (LMS), Rikets allmänna kartverk (RAK)

LMM 05-RYS-3. Näsby, Rystads sn. Arealavmätning 1691

LMM 05-RYS-151. Näsby, Rystads sn. Ägomätning, avsöndring Stensätter 1914

LMM 05-RYS-avs81. Stensätter 1:1, Rystads sn. Avsöndring, handlingar 1915

LMS D86-21:1. Näsby, Rystads sn. Delning av utmark och utägor 1771

LMS D86-21:2. Näsby, Rystads sn. Ägomätning 1807

RAK J112-55-23 Roxen. Häradsekonomisk karta 1868-77

RAK 8F5h Linköping. Ekonomisk karta. 1948

RAK 8F5i Tannefors. Ekonomisk karta. 1947

Digitala arkiv

Fornminnesregistret FMIS. www.raa.fmis.se

Ortnamnsregistret. www.sofi.se

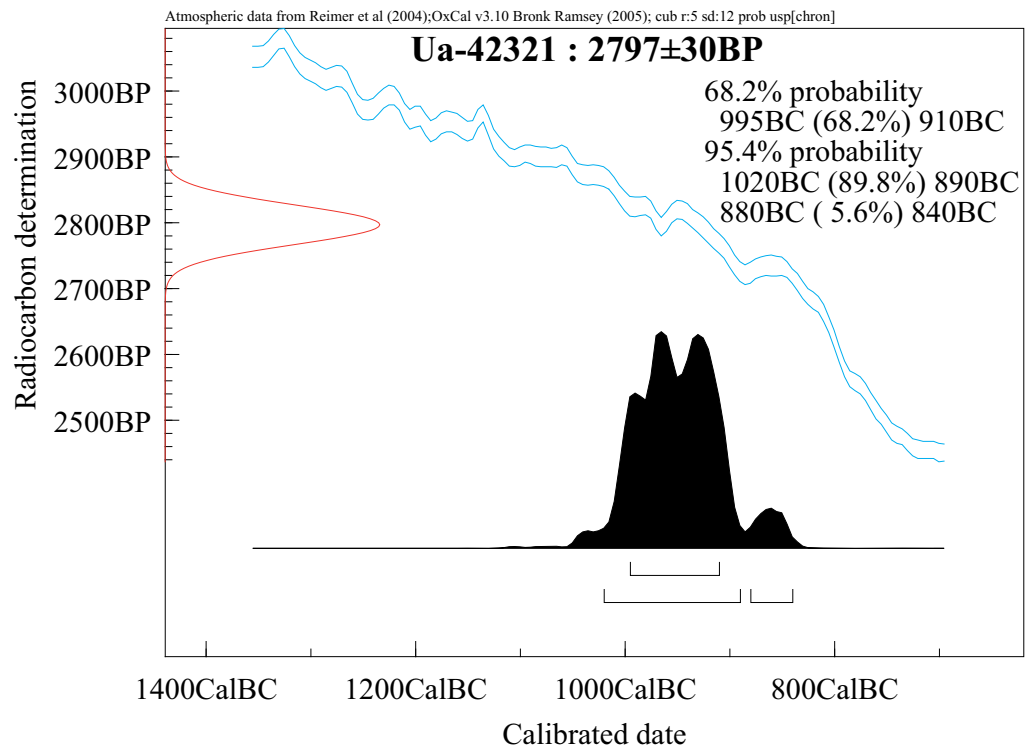
Riksarkivet. www.ra.se

Lantmäteriverket. www.lantmateriet.se

Tekniska uppgifter

Fastighet	Sjötorp 1:1, Ekängen
Socken	Rystad
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 327
Ekonomiskt kartblad	085 67 (8F6h Sättuna) och 085 68 (8F6i Rystad)
Koordinater	Mittkoordinat X6482940, Y1489950
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Lst dnr	431-3560-11
Lst handläggare	Malin Backman
Beslutsdatum	2011-06-16
ÖLM dnr	267/11
Projektnummer	531268
Uppdragsgivare	Arne och Lars-Ove Nilsson
Kostnadsansvarig	Arne och Lars-Ove Nilsson
Projektleddare	Olle Hörfors
Personal	Fredrik Samuelsson
Fältarbetsid	2011-08-31--2011-09-01
Fynd	ÖLMC4585:1
Foto filmnr	Digitala bilder
Analys	¹⁴ C-analys från utredning etapp 2
Grafik	Lasse Norr
Renritning	Lasse Norr
Grafisk form	Lasse Norr
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2011:84 © Östergötlands museum

Bilaga 1. Kalibrerad ^{14}C -datering från utredning etapp 2

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Schakt 1

A212 Hård

I plan oregelbunden och 0,86x0,90 m stor. Fyllning av mörk jord med rikligt med kol och skärvsten i ytan. Ej undersökt i profil.

A226 Mörkfärgning

I plan rund oregelbunden och ca 0,80x0,60 m stor. Fyllning av mörkt grus, enstaka skärvsten samt fläckar av kol. Ej undersökt i profil.

A235 Stolphål

I plan runt och 0,20 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen. Ej undersökt i profil.

A242 Mörkfärgning

I plan närmast oval och 0,70x0,95 m stor. Fyllning av homogen mörk jord med enstaka kolfärgning.

A251 Stolphål

I plan runt och 0,35 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A259 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A267 Käpphål

I plan runt och 0,28 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen. I profil spetsat och 0,12 m djupt. Tolkad som spets av stolpe nedslagen ovanpå två stenar.

A275 Utbredning av sot och kol

Oregelbunden utbredning av sot och kol inom en yta av ca 1,4x1,3 m. Inom ytan finns rikligt med ca 0,01-0,3 m stor naturlig sten. Fläckvis utbredning av kol och fläckvis av grus. Ej undersökt i profil.

A285 Stolphål

I plan runt och 0,22 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. I profil rak botten och två 0,15 m stora naturstenar.

A292 Mörkfärgning

I plan oval och 0,45x0,55 m stor. Fyllning av mörkare jord och grus. Ej undersökt i profil.

A304 Hård eller mörkfärgning

I plan oval och 1,30x1,80 m stor. Fyllning av homogen, mörk och kolbemängd jord. Ej undersökt i profil.

A315 Mörkfärgning

Mörkfärgning i schaktkant. 1,20x0,60 m stor med grusig mörk jord i fyllningen. Ej undersökt i profil.

A325 Hård

I plan oval och 1,1x0,5 m stor. I fyllningen finns kol, grus och enstaka upp till 0,30 m stora stenar. Ej undersökt i profil.

A331 Stolphål

I plan runt och 0,35 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med rikligt med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A340 Kokgrop

I plan oregelbundet rund och 1,4 m i diameter stor. I profil rundad och 0,35 m djup. Fylld med gråsvart sotig och kolbemängd sand, något fet. Packad med rikligt med 0,01-0,20 m stor skörbränd skärvig sten. I botten på anläggningen fanns ett lager av grå sand ovanpå den naturliga marken. Fynd av en malstenslöpare som låg i skärvstenspackningen.

A354 Stolphål

I plan runt och 0,20 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen och grus. Ej undersökt i profil.

A362 Stolphål

I plan runt och 0,20 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord och kol. Ej undersökt i profil.

A370 Stolphål

I plan runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A377 Stolphål

I plan runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A386 Mörkfärgning

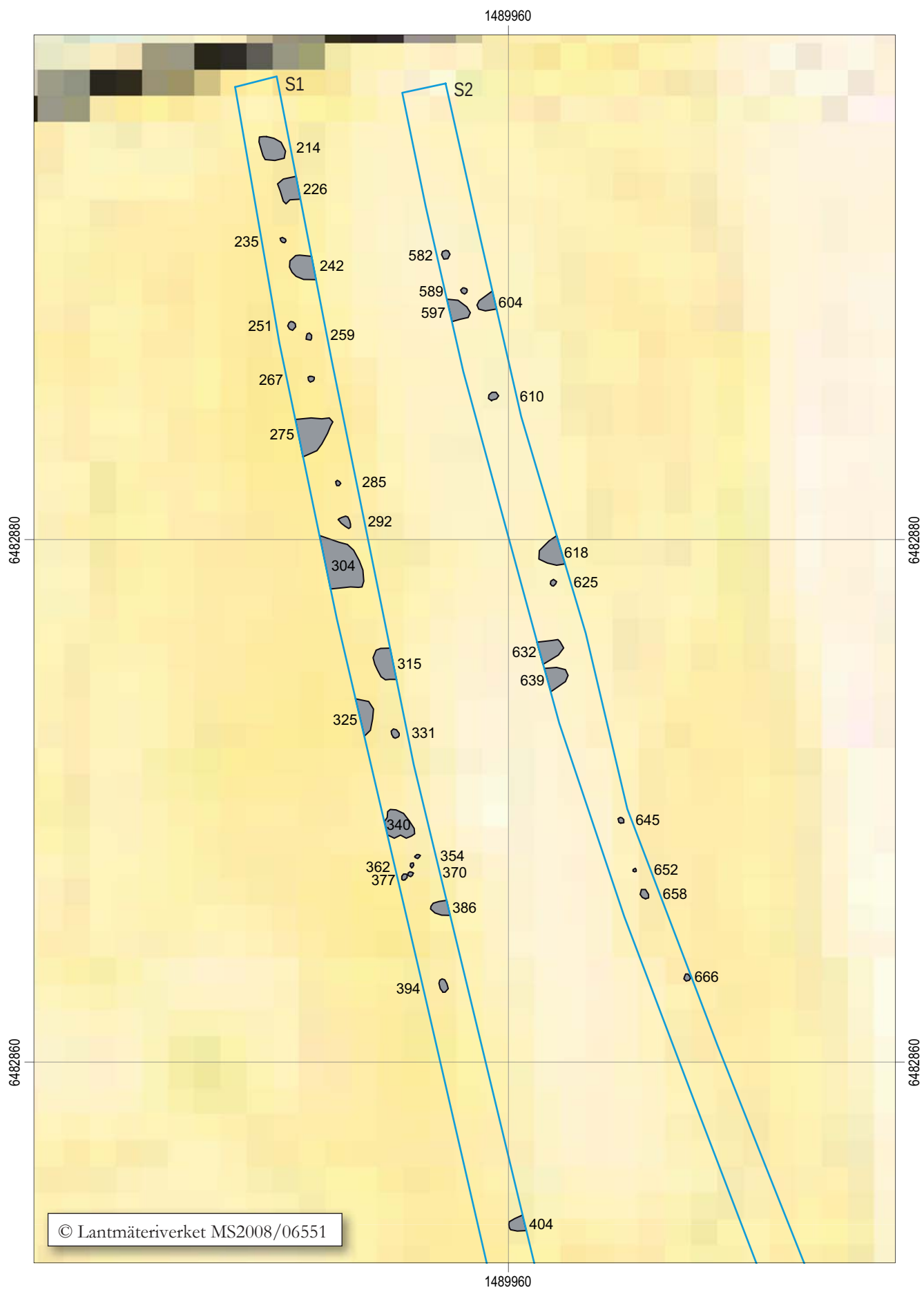
I plan oval och 0,3x0,6 m stor med fyllning av homogen kulturfärgad jord. Ej undersökt i profil.

A394 Mörkfärgning

I plan rundad och 0,45 m i diameter stor med fyllning av mörk jord och grus. Ej undersökt i profil.

A404 Mörkfärgning

Mörkfärgning i schaktkant. 0,40x0,60 m stor. Fyllning av mörk jord och grus. Ej undersökt i profil.

A412 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A421 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. Ej undersökt i profil.

A429 Mörkfärgning

I plan oregelbunden och ca 1,5 m stor samt avgränsad av 0,30 m stora naturstenar. I fyllningen mörk jord, grus och enstaka skärvig sten. Ej undersökt i profil.

A443 Stolphål

I plan runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen. I profil rund och 0,08 m djup. Tolkning som stenlyft eller stolphålsrest.

A452 Mörkfärgning

I plan rundad och 0,5 m i diameter. Fyllning av mörk jord och grus. Ej undersökt i profil.

A463 Utbredning av kolfläckar

Utbredning av flera oregelbundna kolfläckar inom en yta av 1,6 m. I fyllningen grus och aningen mörkare jord än i omgivningen. Ej undersökt i profil.

A479 Stolphål

I plan runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllning av mörkt grus. Ej undersökt i profil.

A487 Utbredning av kolfläckar

Utbredning av kolfläckar i sjösand. Ej undersökt i profil.

A495 Utbredning av kolfläckar

Utbredning av kolfläckar i sjösand. Ej undersökt i profil.

A504 Härd

Belägen i kanten av schaktet med en storlek på ca 0,60x1,00 m. Fyllning av kol, strandgrus och enstaka upp till 0,3 m stora naturliga stenar. Ej undersökt i profil.

A514 Stolphål

Stolphål eller kolutbredning. I plan runt och 0,40 m i diameter stort. Fyllning av nästan ren kol med inslag av grus samt 0,05-0,2 m stora skärviga stenar. I profil rundat och 0,30 m djupt

A523 Utbredning av kol och sot

Större utbredning av sot och kol, ca 2,30xs1,40 m (chaktbredd) stor. Homogent mörk kolfärgad yta med relativt rikliga inslag av skärvig skörbränd sten. Ej undersökt i profil.

Schakt 2

A582 Mörkfärgning

I plan rund och 0,33 m i diameter stor. Fyllning av mörkfärgad jord och kol. Ej undersökt i profil.

A589 Stolphål

I plan runt och 0,20 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivande grus. Ej undersökt i profil.

A597 Mörkfärgning

Belägen i schaktkanten. I plan oregelbunden och 0,70x0,65 m stor. Fyllning av mörk jord med inslag av kol och spräng- eller skörbränd sten. Ej undersökt i profil.

A604 Mörkfärgning

Belägen i schaktkanten. I plan ca 0,40 m i diameter stor. I ytan mörkare jord och grus. Ej undersökt i profil.

A610 Stolphål, dubbelt

I plan runda och 0,25 respektive 0,20 m i diameter stora. Fyllning av kolblandat grus. A6010a var plant i profil och 0,15 m djupt medan A610b var rundat och 0,12 m djupt.

A618 Mörkfärgning

Belägen i schaktkant och 0,80x0,90 m stor. Fyllning av mörk homogen jord med enstaka grus i ytan. I kanten en 0,5 m stor natursten. Ej undersökt i profil.

A625 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av mörkare jord än omgivningen med kol och sot i ytan. I profil rundat och 0,10 m djupt. Tolkat som stenlyft eller stolphålsrest

A632 Härd eller mörkfärgning

Belägen i schaktkant och ca 0,80x0,80 m stor. Fyllning av mörk jord med inslag av skärvig skörbränd sten och kol. Ej undersökt i profil.

A639 Mörkfärgning

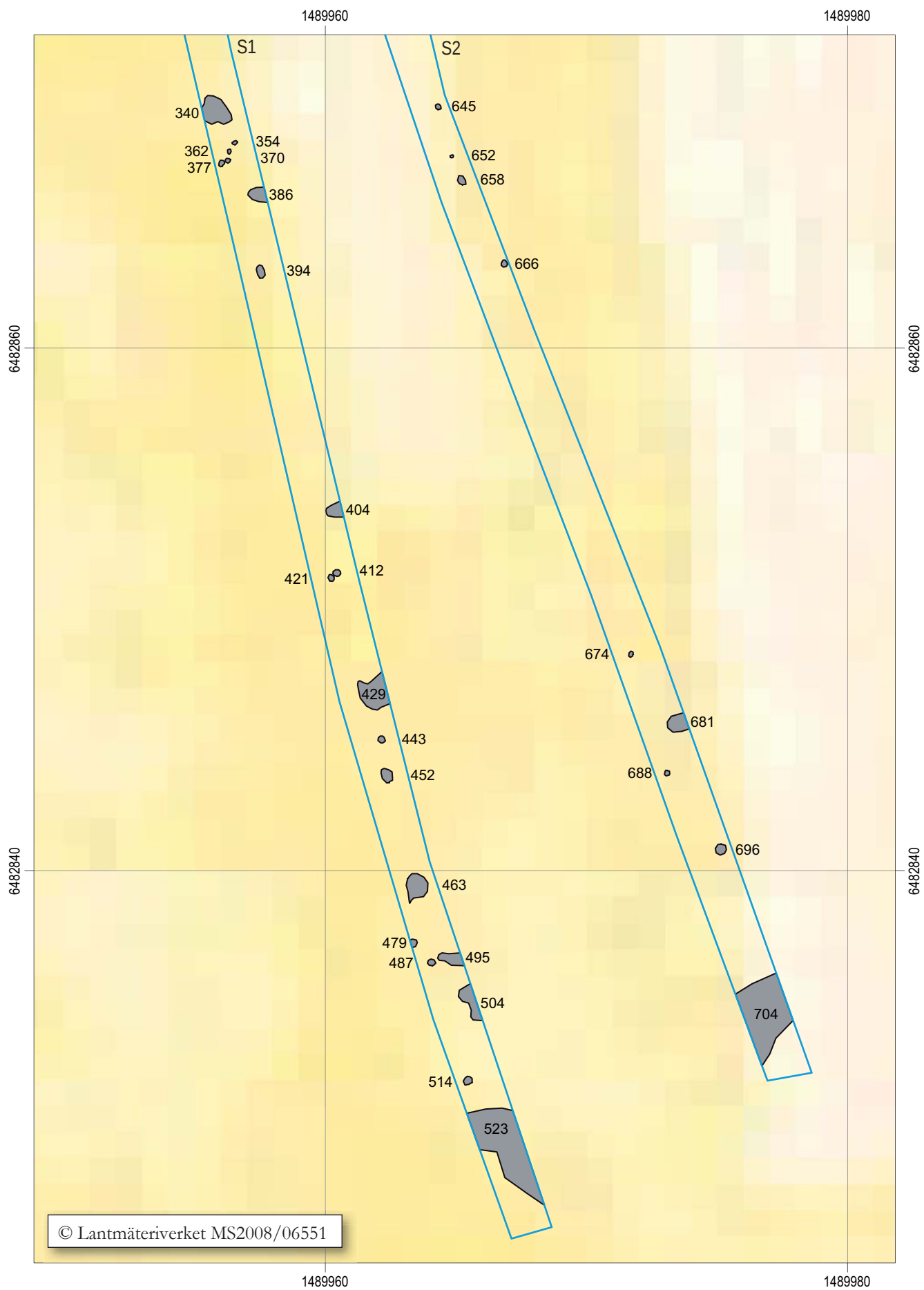
Belägen i schaktkant och ca 0,80x0,80 m stor. Fyllning av mörk jord med enstaka inslag av kol och skarpkantad småsten. Ej undersökt i profil.

A645 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av homogen mörkare jord än omgivningen. I profil rundat och 0,12 m djupt. Tolkat som stolphålsrest.

A652 Kåpphål

I plan runt och 0,12 m i diameter stort. Fyllning av ren kol. Ej undersökt i profil.

A658 Stolphål, utgå

I plan runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllning av homogen svart jord. Saknar djup i profil. Tolkad som matjordsrest.

A666 Stolphål

I plan runt och 0,28 m i diameter stort. Fyllning av ren kol. Ej undersökt i profil.

A674 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av homogen mörk jord. Ej undersökt i profil.

A681 Hård eller mörkfärgning

Belägen i schaktkanten och ca 0,70x0,90 m stor. Fyllning av mörk jord och grus med rikligt kolinslag. Ej undersökt i profil.

A688 Stolphål

I plan runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllning av mörk homogen jord. Ej undersökt i profil.

A696 Stolphål

I plan runt och 0,32 m i diameter stort. Fyllning av grå-svart sotig sand med inslag av 0,01 stora stenar. I profil rundat och 0,25 m djupt.

A704 Utbredning av kol och sot

Större utbredning av sot och kol, ca 2,05xs1,40 m (schaktbredd) stor. Homogent mörk kolfärgad yta med relativt rikliga inslag av skärvig skörbränd sten. Ej undersökt i profil.

Schakt 3

Inga anläggningar

Schakt 4**A711 Utbredning av kolfläckar**

Oregelbunden utbredning av kolfläckar i sjösand, ca 0,85x0,40 m stor. Ej undersökt i profil.

A717 Mörkfärgning

I plan upptar anläggningen hela schaktbredden på en 1,4 m lång sträcka. Fyllning av mörkare jord än omgivande grus, inslag av kol. Ej undersökt i profil.

A724 Mörkfärgning

I plan rund och 0,50 m stor. Fyllning av mörk lera. Ej undersökt i profil.

A732 Mörkfärgning

I plan upptar anläggningen hela schaktbredden på en 2,1 m lång sträcka. Fyllning av kolfläckig, mörkare jord än omgivande grus. Ej undersökt i profil.

A741 Stolphål

I plan runt och 0,28 m i diameter stort. Fyllning av mörk homogen jord. I profil rundat och 0,20 m djupt.

A749 Grop

I plan rundad och 0,75 m i diameter stor. I profil oregelbundet rundad och 0,30 m djup. Fyllning av mörk sand. I botten en 0,25 m stor natursten.

A758 Mörkfärgning

I plan upptar anläggningen hela schaktbredden på en 2,3 m lång sträcka. Fyllning av kolfläckig, mörkare jord än omgivande grus med rikliga inslag av 0,10-0,50 m stor sten. Ej undersökt i profil.

A767 Mörkfärgning

I plan rund och 0,35 m stor. Fyllning av mörk homogen jord. Ej undersökt i profil.

Schakt 5**A776 Mörkfärgning**

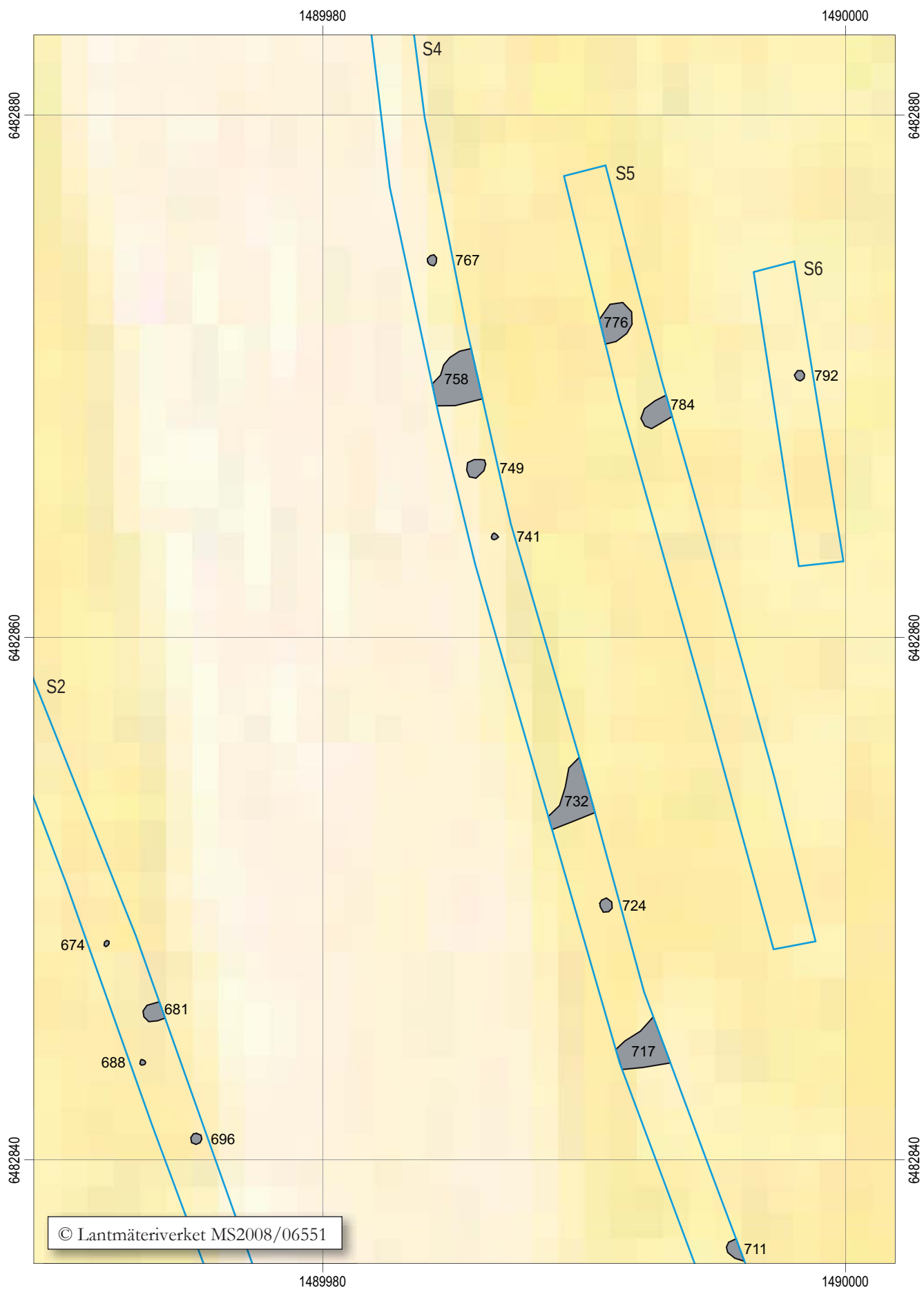
I plan rund och 1,25 m i diameter stor. Fyllning av mörk jord och delvis skärvig småsten. I profil flack och 0,08 m djup. Profil ej upprättad.

A784 Mörkfärgning

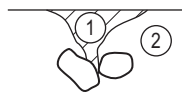
I plan rund och 1,10 m stor. Fyllning av mörk homogen jord och delvis skärvig småsten. Ej undersökt i profil.

Schakt 6**A792 Mörkfärgning**

I plan rund och 0,6 m i diameter stor. Fyllning av mörk jord och delvis skärvig småsten. I profil flack och 0,08 m djup. Profil ej upprättad.

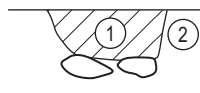

A267

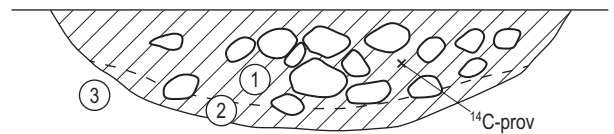
- 1 Mörk jord, inslag av kol
- 2 Undergrund, siltig sand

A285

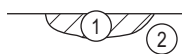
- 1 Mörk jord, inslag av kol
- 2 Undergrund, siltig sand

A340 mot SV

- 1 Gråsvart sotig sand, stort inslag av skörbrända stenar
- 2 Grå sand
- 3 Undergrund, gulbrun sand

A625 m NV

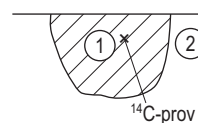
- 1 Mörk sand
- 2 Undergrund, gulbrun sand

A645 m Ö

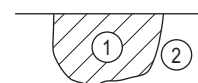
- 1 Mörkbrun sand
- 2 Flammig mörk-/gulbrun sand
- 3 Undergrund, gulbrun sand

A696 m Ö

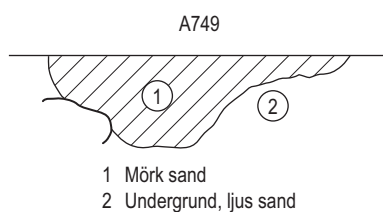
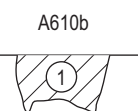
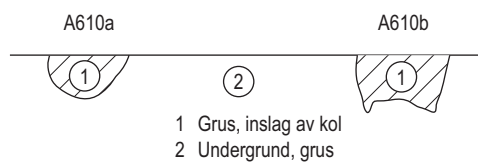
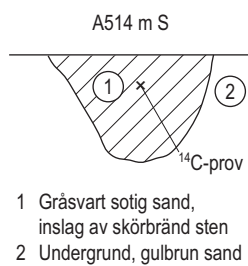
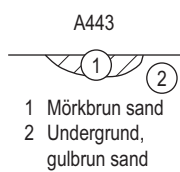

- 1 Flammig gråsvart sotig/gulbrun sand, inslag av natursten
- 2 Undergrund, gulbrun sand

A741

- 1 Mörk sand
- 2 Undergrund, ljus sand

Sjörtorp 1:1, Ekängen
Rystad socken
Linköpingskommun, Ög

Profilritning
Skala 1:20
Dnr 267/11
2011-09-01 Olle Hörfors
Renritning Lasse Norr

I maj 2011 genomförde Östergötlands museum en arkeologisk utredning etapp 2 vid den före detta handelsträdgården i Sjötorp, belägen i stadsdelen Ekängen i Rystad socken och Linköpings kommun. Vid denna framkom omfattande boplatslämningar i den södra delen av utredningsområdet. För att avgränsa den framkomna boplatsen och fastställa karaktären av lämningarna utfördes i augusti 2011 en arkeologisk förundersökning. Denna visade att lämningar från två perioder förekom inom området. Dels förhistoriska anläggningar som kokgropar, härdar och stolphål och dels lämningar efter röjbrasor och stenröjning från början av 1900-talet. Av de undersökta anläggningarna kunde två tredjedelar konstateras vara förhistoriska medan de övriga troligen härstammade från 1900-talet. De förhistoriska anläggningarna kunde begränsas till en ca 40x20 m stor yta i mitten av den planerade exploateringsytan.